

Karen Horsens' prædiken 1. søndag i fasten

Taler

Karen Horsens
Domprovst

Dato

25. februar 2007

Sted

Hellig Kors Kirke og Roskilde
Domkirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 4, vers 1-11

- 1 Der huserer i øjeblikket en religionskritik af de grovere, rejst af nogle religionshistorikere og en enkelt digter og sådan lidt forskellige – en kritik, der går ud på, at man skal være dum for at tro på Gud, – man kunne jo lige så godt tro på et badedyr eller noget i den stil, der svæver rundt i rummet og passer på os
5 allesammen. Med al respekt for videnskaben iøvrigt, er det svært at lade være med at sige med en let omskrivning af en gammel politikers ord: det er ikke let at være kirken i dag – med sådan en opposition, så tåbelig og så uvidende.

- 10 Man giver vel ikke meget for en botaniker, der kun har studeret løse blade og døde celler på et laboratoriebord, men aldrig set en levende blomst. Og vore religionshistorikere ville måske lære noget, hvis de prøvede at se på det levende liv i stedet for at betragte deres emne som et lig, de har fået bragt ind til dissektion.

- 15 Enhver som har øren at høre med, han høre, at denne samtale mellem Jesus og djævlens ude i ørkenen ikke er en leg mellem et par fantasifostre et sted hinsides al fornuft og rimelighed. Her tales der jordnært om livet og døden og løgn og sandhed, om hele vor tilværelses grundvold. Enhver som har øjne at se med, han kan se, at her males der ikke med den religiøse længsel og den uhammede
20 fantasis pensel, men her stråler himmel-glansen i muldet, for her ser vi det, hvori et menneskes hele værdi har sin faste og urokkelige grund.

- I søndags blev Jesus døbt i Jordan-floden af Johannes. Med den position, Ny Testamente tilskriver ham, skulle man egl. synes, den eneste der var værdig til at
25 døbe ham – det var ham selv. Men det kunne og ville han ikke, for en dåb er en dåb ind i et fællesskab, derfor kan ingen døbe sig selv. Dåb kan aldrig være ens egen sag, en helt privat handling. Jesus bliver døbt ind i fællesskabet med alle os,

der lever på denne jord, gjorde fælles sag med os.

30

Men da det skete var det, den gamle fjende for alvor blev vred. For når Gud er gået så vidt, at han er blevet menneske for at komme til at udgøre et fællesskab med mennesker, så kan man jo ikke skille menneskene fra Gud. De ikke blot er hans, men han er eet med dem, og de har fået det at vide. Da er det, den gamle
35 fjende tænker, at der kunne være en anden mulighed: måske kan han få Gud til at holde op med at være Gud? Når Jesus nu er sandt menneske, kan han vel fristes som et menneske? man kunne da prøve.

Nej, dette er ikke en samtale mellem et par fantasifigurer ude i ørkenen. Det er
40 billedtale – begribeligvis. Vi kan kun tale om Gud i billeder, det siger sig selv. Hvis vi tror vi kan snakke om Gud så prosaisk som om geografien eller en madopskrift, så har vi da virkelig taget meningen ud af det ord Gud. Det er billedtale, men der er ikke noget kun ved billedtale, og vi er aldeles vant til billedtalen - for i virkeligheden bruger vi mennesker den jo, snart vi taler om
45 noget, der vedrører det rigtig væsentlige i livet. Hvis jeg taler om noget, der er mig en hjertesag, eller noget, der skærer mig i hjertet, så er det ikke en hjertesygdom, det drejer sig om. Det ved enhver – for nu at tage det mest banale eksempel.

50 Og vi kan da også sagtens se den for os, scenen derude i ørkenen, og når vi kan se det for os, skyldes det, at det ligner noget vi kender så godt.

Satan prøver at friste Jesus til at holde op med at være menneske, at hæve sig over det menneskelige. Spræng dog den dumme menneskelige begrænsning, nu
55 du står der og er sulten, tag dig dog noget brød! men Jesus siger, at mennesket ikke lever af brød alene, men af Guds ord. Og det er afskyeligt, når de mætte på jorden siger sådan til de sultne, men her var det en udhungret mand, der sagde det. Han viser de sultne hen til tilliden til Gud – og få år senere døde han på et kors, tørstig, fattig, forpint, et menneske.

60

Satan prøver igen: Giv dog de elendige mennesker noget skuespil, de travler der så jordbundne rundt, giv dem lidt spektakulær religion, spring ud fra templets tinde, så viser du dem samtidig, hvem du er! Jesus svarer bare med et bibelcitater. Du skal lade være at udæske Herren din Gud.

65

Men så kommer det svære skyts: når ikke andet kan friste Jesus, så kunne man

måske slå en handel af med ham om selve ejerforholdet til menneskene. Fald ned og tilbed mig, så er det hele dit. Nu var udgangspunktet jo, at djævlens vred, fordi menneskene ved Jesu dåb fik det uomtvistelige pant på, at de er Guds. Ja. Men som alle store krigsherrer fra verdens grundlæggelse og ned til Hitler, så nægter djævlens at se nederlaget i øjnene. Han prøver at dreje Jesus, så han ser sagen i et troldspejl: jamen Jesus indrøm da bare, at de er mine, disse elendige mennesker, af sjæl og sind er de mine. Indrøm det bare Jesus, så kan du såmænd gerne få lov at leve og regere og lade som om du ejer det hele, hvis bare du indrømmer, at menneskene er onde, de er mine.

Du skal tilbede Herren din Gud og den, der gør det, han ved, at alt tilhører Gud. Indholdet af menneskenes hjerter rækker ikke ved Guds ejerforhold til disse hjerter, og når den onde vil sælge noget, der ikke tilhører ham, ja, så er han ude på svindel som sædvanlig. – Og tag så at forsvinde, Satan.

Jesus blev menneske og han holdt fast i det at være menneske – og deraf véd vi, at vi er grænseløst værdifulde, hver især. Hver især lever vi for Gud, han løfter sit ansigt på os, som det hedder, inden vi går fra kirke – han ser på os, vi er i den verden, hvor han har magten.

Og hver gang vi beder: fri os fra det onde – så beder vi om hans nærvær i fristelser, der ligner dem, vi har hørt om i dag.

Det er så nemt for os at forklare os selv, at vi da må have nogen magt og ære og herlighed – for rigtig at kunne hjælpe de andre.. Vi har måske ikke just ambitioner om at frelse menneskeheden, men en smule magt, der kan hæve os op, så vi kan række en hånd ned til de svage, det vil vi da gerne have, bare være en slags frelsere for nogle. Og hver fald vil vi gerne være vore egne frelsere. Leve livet i en god samvittigheds pagt med Gud som dem, der har deres på det tørre, fordi de er gode nok. Og det er et fortvivlet liv, uden virkelighed.

Men Jesus valgte at være magtesløs sammen med de magtesløse, lide uret med dem, der led uret, gå under sammen med dem, der gik under.

Hvad hjælper det den druknende, at noget springer ud og drukner sammen med ham?

Kærligheden ved, hvad det hjælper. Den, der er elsket, er aldrig alene om at lide.

110 Han ved, nogen lider med ham, og skønt det smerter ham, at de må lide med ham, ved han, at sådan er livet, når det leves i kærlighed. Den, der vil undgå lidelse, må lade være at elske. Det betyder alverden for den lidende, at der er nogen, der elsker og lider med ham.

115 Jesus valgte kærligheden til os og fulgtes med os til vejs ende – vores vej ind i døden. Hvis han havde valgt anderledes, havde det været sandheden, der var blevet valgt ud af verden. Sandheden om, hvordan det er, Gud elsker verden.

Derfor lever et kristenmenneske, som det er beskrevet i dagens epistel: som døende, dog se, vi lever, som bedrøvede, dog altid glade, som fattige, der dog gør mange rige, som de, der intet har og dog ejer alt. Amen.

120

Kilde

Manuskript tilsendt af Karen Horsens' søn, Rasmus Christian Olsen, og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra Rasmus Christian Olsen.

Kildetype

Digitalt manuskript

125

Tags

1. søndag i fasten, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/karen-horsens-praediken-1-sondag-i-fasten>

130

135

140